

Name		Roll Number	
------	--	-------------	--

**INDIAN SCHOOL MUSCAT
MIDDLE SECTION
FINAL EXAMINATION 2017-18**

SANSKRIT (THIRD LANGUAGE)

Code: MYSN310

CLASS: VII

Time Allotted: 2 Hrs.

01.03.2018

Max .Marks: 80

ANSWER KEY

खण्ड-क

Marks

प्रश्न 1 कः कम् अकथयत् ।

10x.5=5

(क) एतत् चन्द्रशेखर-आजादस्य चित्रम् अस्ति ।

अजयः अकथयत् विजयः

(ख) एषः कदा फलं दास्यति?

नृपः अकथयत् मालाकारः

(ग) तव किम् नाम्?

न्यायधीशः अपृच्छत् आजादः

(घ) ये मया सह पठन्ति, ते वालाः मम मित्राणि सन्ति ।

सुधीरः अकथयत् पिता

(ङ) तर्हि अलम् प्रयासेन ।

नृपः अकथयत् मालाकारः

प्रश्न 2 आम् व न लिखत ।

1x4=4

1 देहल्याम् तेनालीरामस्य कौशलस्य परीक्षा आसीत् ।

(आम्)

2 चन्द्रशेखरः 'भारतमाता जयतु' इति उदघोषणं अकरोत् ।

(आम्)

3 तेनालीरामः त्रीणि स्यूतं प्राप्नोति

(आम्)

4 सुधीरः विद्यालयं गन्तुम् इच्छति ।

(न)

प्रश्न 3 उचित मेलनम् कुरु ।

1x4=4

1. भारतमाता जयतु

वावरः

2. दिल्लीश्वरः

चन्द्रशेखर आजाद

3. मालाकारः

सन्मित्रं

4. सहचरः

आम्रपादपम्

1-ख , 2-क , 3-घ , 4-ग

प्रश्न 4 अधोलिखितानि शब्दानां अर्थ हिन्दी भाषायां लिखत ।

5x1=5

1 स्यूतं = थैली

2 गुलिका = गोली

3 भृशम् = बहुत अधिक

4 सहचरः = साथी

5 हत्वा = लूट करके

प्रश्न 5 प्रदत्त विकल्पेभ्यः उचितं पदं चित्वा लिखत ।

5x1=5

- 1 तेनालीरामः _____ सभाम् अगच्छत् । (बाबरस्य/भोजस्य/कृष्णदेवरायस्यः) (बाबरस्य)
- 2 सः _____ प्रसादयितुम् अचेष्टत । (मालाकारः/नृपतिम्/मित्राणि) (नृपतिम्)
- 3 _____ महावीरः आसीत्? (लक्ष्मीबाई/शिवाजी/चन्द्रशेखरः) (चन्द्रशेखरः)
- 4 तत्र वृद्धः _____ रोपयति स्म । (निम्बवृक्षं/पिप्पलम्/आम्रपादपं) (आम्रपादपं)
- 5 उद्याने _____ सन्ति । (मालाकारः/खगाः/मित्राणि) (मित्राणि)

प्रश्न 6 रिक्त-स्थानि पूरयत ।

5x1=5

- 1 मुगलपतिः _____ आसीत् । (बाबरः)
- 2 चन्द्रशेखरः आंग्लीयानां _____ न आगतः । (हस्ते)
- 3 वयं चन्द्रशेखरम् _____ स्मरामः । (गौरवेण)
- 4 आंग्लाधिकारिणः तम् दण्डम् _____ । (अश्रावयन्)
- 5 सः अनेकान् _____ अमारयत् । (सैनिकान्)

प्रश्न 7 एक पदेन उत्तरत ।

2x1=2

- 1 उद्याने के सन्ति? (मित्राणि)
- 2 चन्द्रशेखरः कस्मिन् स्थाने राजकोषम् अहरत्? (काकोरि नामक स्थाने)

प्रश्न 8 पूर्ण वाक्येन उत्तरत ।

5x1=5

- 1 मित्रे के गुणाः भवन्ति? (त्यागभावः, सुख-दुःखयोः समत्वं, प्रेम, सहानुभूतिः आदि)
- 2 चन्द्रशेखरः किं उद्घोषम् अकरोत्? (भारतमाता जयतु)
- 3 कः कस्य स्कन्धे अतिष्ठत्? (पंडुः अतिष्ठत् नेत्रहीनस्य स्कन्धे)
- 4 चन्द्रशेखरस्य सहयोगिनः के आसन्? (भगतसिंह, राजगुरु, बटुकेश्वरदत्त रामप्रसादबिस्मिल च)
- 5 नृपतिः मालाकाराय किम् अयच्छत्? (त्रीणि सूतं)

खण्ड-ख

प्रश्न 9 (अ) अधोलिखित अंकानि संस्कृतेन लिखत ।

5x½=2½

- (क) 55-पञ्चपञ्चाशत् (ख) 58-अष्टपञ्चाशत् (ग) 44-चतुःपञ्चाशत्
(घ) 47-सप्तचत्वारिंशत् (ङ) 46-षट्चत्वारिंशत्

(ब) अधोलिखित संस्कृतशब्दानि अंकानि लिखत ।

5x½=2½

- (क) द्विपञ्चाशत् -52 (ख) सप्तपञ्चाशत् -57 (ग) अष्टचत्वारिंशत् -48
(घ) त्रिचत्वारिंशत् -43 (ङ) नवचत्वारिंशत् -49

प्रश्न 10 (अ) पदं प्रत्ययं संयोजनं कृत्वा लिखत ।

6x½=3

- (क) कृ+तुमुन्-कर्तुम् (ख) प्रच्छ+क्त्वा-पृष्ट्वा (ग) इष्+क्त्वा-ईष्ट्वा
(घ) गम्+तुमुन्-गन्तुम् (ङ) त्यज्+तुमुन्-त्यक्तुम् (च) ज्ञा+तुमुन्-ज्ञातुम्

(ब)पदं प्रत्ययं च पृथक् कुरुत ।

4x½=2

(क)पीत्वा-पिब्+क्त्वा

(ख)पातुम् -पा+तुमुन्

(ग)हसित्वा-हस्+क्त्वा

(घ)श्रोतुम्-श्रु+तुमुन्

प्रश्न 11 अधोलिखितानां पदानां परिचयं लिखत ।

8x½=4

(क)बालकान्-द्वि०वि०,बहु०

(ख)करिष्यसि-म०पु,एक०

(ग)अपठन्-प०पु०,बहु०व०

(घ)रामाय-च०वि०,एकव०

प्रश्न 12 अधोलिखितानि शब्दरूपाणि निर्देशानुसार लिखत ।

6x½=3

एकवचन

द्विवचन

बहुवचन

(क)मधु (नपु०,द्वि० वि०)- मधु

मधुनि

मधूनी

(ख)मधु (नपु०,तृ० वि०)- मधुना

मधुभ्याम्

मधुभिः

(ग)तद् (पु०,प० वि०)- तस्मात्

ताभ्याम्

तेभ्यः

(घ)तद् (पु०,तृ० वि०)- तेन

ताभ्याम्

तैः

(ङ)तद् (नपु०,स० वि०)- तस्मिन्

तयोः

तेषु

(च)मधु (नपु०,सप्तमी वि०)-मधुनि

मधुनोः

मधुषु

प्रश्न 13 अधोलिखितानां पदानां वर्ण -विन्यासं कुरु ।

3x1=3

(क)पिता-प्+इ+त्+आ

(ख)कमलानि-क्+अ+म्+अ+ल्+आ+न्+इ

(ग)पत्रम्-प्+अ+त्+र+अ+म्

प्रश्न 14 अधोलिखितानि धातरूपाणि निर्देशानुसार लिखत ।

3x1=3

एकवचन

द्विवचन

बहुवचन

1.कृ-लङ्लकार,मध्यम् पु०- अकरोः

अकुरुतम्

अकुरुत

2.वद्-लङ्लकार,उत्तम् पु०- अवदम्

अवदाव

अवदाम

3.लिख्-लट्लकार,प्रथम् पु०-लेखिष्यति

लेखिष्यतः

लेखिष्यन्ति

प्रश्न 15 अधोलिखितानि वाक्यानाम् संस्कृतेन अनुवादं कुरु ।

2x1=2

(क)दो छात्र कलम से पत्र लिखते हैं ।

द्वौ छात्रौ कलमेन पत्रं लिखतः ।

(ख)पिता पुत्र के साथ बाजार जाता है ।

पिता पुत्रेण सह हाटं गच्छति ।

प्रश्न 16 अवकाशार्थ प्रधानाचार्य प्रार्थना पत्रं लिखत ।

1x5=5

प्रश्न 17 अधोलिखित गद्यांश पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत -

5x1=5

अशिक्षा अज्ञानस्य जननी अस्तिः । ग्रामेषु प्रायः अद्यापि अशिक्षा ,अज्ञानता,दरिद्रता च यत्र तत्र दृश्यन्ते । अज्ञानतायाः,अशिक्षायाः च कारणात् धनिकवर्गस्य वर्चस्वं दृश्यते । अनेन कृषकाणां शोषणं भवति । ते आजीवनम् तेषां प्रभावात् बहिः नागच्छन्ति । स्वच्छतायाः अभावात् अनेकैः संक्रमित-रोगैः जनाः पीडिताः भवन्ति । आधुनिक-चिकित्सायाः अभावे अकालमृत्युः स्वाभाविकी घटना जाता । अस्माकं कर्तव्यं यत् वयं ग्रामे-ग्रामे शिक्षायाः प्रचारं कुर्याम ।

प्र01:-अज्ञानस्य जननी का अस्ति?

अज्ञानस्य

प्र02:-शिक्षायाः अभावात् केषां शोषणं भवति?

कृषकाणां शोषणं भवति

प्र03:-ग्रामेषु कस्याः अभावात् संक्रमित-रोगाः प्रसरन्ति?

स्वच्छतायाः

प्र04:-कस्याः अभावे अकालमृत्युः स्वाभाविकी घटना भवति?

आधुनिक-चिकित्सायाः

प्र05:-अस्माकं कर्तव्यं कः अस्ति?

ग्रामे-ग्रामे शिक्षायाः प्रचारं

प्रश्न 18 कश्चित् एकम् अनुच्छेदनं लिखत ।

1x5=5

(क)गणतन्त्र दिवसः (ख)मम प्रिय त्योहार